

КАРАР

Поспелово авылы

КАРАР

№ 133/3

“18” декабрь 2024 ел.

**Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Поспелово авыл
жирлеге Башкарма комитетының «2019-2026 елларга Татарстан
Республикасы Алабуга муниципаль районы «Поспелово авыл жирлеге
«муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын
үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2019 елның 24
июнендәге 63 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында**

«Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209 номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлеге башкарма комитеты .

КАРАР БИРӘӘ:

1. «2019-2026 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Поспелово авыл жирлеге «муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Поспелово авыл жирлеге Башкарма комитетының 2019 елның 24 июнендәге 63 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә::
 - 1.1. Карар исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү «муниципаль программасын раслау турында.
 - 1.2. 2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Поспелово авыл жирлеге муниципаль берәмлеге кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү муниципаль программасын кушымтада бирелә торган яңа редакциядә 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.и. Садыкова) агымдагы финанслау исәбенә 2019-2027 елларга Алабуга муниципаль районының "Поспелово авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү муниципаль программасы чараларын үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрен карауны тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Житәкчесе

О. В. Хәбибрахманова

Карарга кушымта
Башкарма комитет
Поспелово авыл жирлеге
Алабуга муниципаль районы
Татарстан Республикасы
от« 18 » декабрь 2024 ел № 133/3

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА
"МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕҢ КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫК
СУБЪЕКТЛАРЫН ҮСТЕРҮ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ "ПОСПЕЛОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ"
2019-2027 ЕЛЛАРГА»

Паспорт «2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының «Поспелово авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү» муниципаль программасы

Программа Исеме	«2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл җирлеге муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү " муниципаль программасы (алга таба-Программа)
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының перспективалы социаль-иқтисади үсеш палатасы
Программаның максатлары һәм бурычлары	Максат: финанс ресурсларынан файдалану мөмкинлеген киңәйтү, КУЭ муниципаль ярдәме инфраструктурасын үстерү исәбенә конкурентлык мохите булдыру өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын (алга таба – КУЭ) үстерүгә ярдәм итү. Бурыч: - муниципаль берәмлектә эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохит булдыру; иқтисади актив эшкуарлар сыйныфын булдыруга ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү; - кече һәм урта эшкуарларның кирәкле ресурсларга (жир, биналар, электр/газ/жылылык/суүткәргеч челтәрләргә тоташтыру, жиһазлар, мөлкәт һ. б.), шул исәптән нәтижәсез файдаланыла торган муниципаль мөлкәткә керү системасын яхшырту; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - федераль, республика һәм җирле бюджетның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары салымнары өлешен арттыру; муниципалитет иқтисадында эшләүчеләрнең гомуми санында Кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүчеләрнең өлешен арттыру;
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2019-2027 еллар

Финанслау күлэмнәре һәм чыганақлары	Программаны финанслау чыганақларына авыл жирлеге бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар акчалары керә.. <table border="1" data-bbox="690 147 1396 745"> <thead> <tr> <th data-bbox="690 147 1112 262">Финанслау чыганағы</th> <th data-bbox="1120 147 1396 262">Финанслауның гомуми суммасы, мең сум.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="690 262 1112 304">Федераль бюджет</td> <td data-bbox="1120 262 1396 304">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="690 304 1112 346">Республика бюджеты</td> <td data-bbox="1120 304 1396 346">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="690 346 1112 661">Авыл жирлеге бюджеты</td> <td data-bbox="1120 346 1396 661"> 2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 - 1,0 2026 – 1,0 2027 - 1,0 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="690 661 1112 745">Бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары</td> <td data-bbox="1120 661 1396 745">-</td> </tr> </tbody> </table> Финанслау күлэмнәре фараз характерында була һәм ел саен төзәтелергә тиеш.	Финанслау чыганағы	Финанслауның гомуми суммасы, мең сум.	Федераль бюджет	-	Республика бюджеты	-	Авыл жирлеге бюджеты	2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 - 1,0 2026 – 1,0 2027 - 1,0	Бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары	-
Финанслау чыганағы	Финанслауның гомуми суммасы, мең сум.										
Федераль бюджет	-										
Республика бюджеты	-										
Авыл жирлеге бюджеты	2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 - 1,0 2026 – 1,0 2027 - 1,0										
Бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары	-										
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торған ахыргы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелек күрсәткечләре	- тулаем алганда кече һәм урта предприятиеләр санын арттыру; - кече һәм урта предприятиеләрдә мәшгуль халық санын арттыру; - шәхси эшмәкәрләр санын арттыру; - кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең уртача айлык хезмәт хақы дәрәжәсен арттыру; - авыл жирлеге бюджетында эшкуарлык субъектларыннан салымнар һәм башка түләүләрнең чагыштырма күләмен арттыру.										

1. Программаны гамэлгэ ашыру өлкөсөнө, проблемаларга һәм аларны хэл итү юлларына Характеристика

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Алабуга муниципаль районы, шулай ук Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлеге муниципаль сәясәтенең аерылгысыз өлөшө һәм төбөкнөң социаль-иқтисадый үсешенең өстенлекле юнөлөшләрәннән берсе булып тора.

Бүгөнгө көндө Алабуга муниципаль районында, шулай ук Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлегендә эшкуарлыкны үстерүгә эшкуарлыкка ярдәм итүнең булдырылган инфраструктурасы ярдәм итә:

1) Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы»регионы Сәүдә-сәнәгать палатасы вәкиллеге;

2)»Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы " ДБУ;

3) Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе вәкиллеге;

4) Алабуга муниципаль районы эшкуарлар Советы;

5) юридик консалтинг, аудитор һәм белем бирү хезмәтләре күрсәтүче оешмалар.

Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлегендә бүгөнгө көндө кече һәм урта бизнесны үстерүнең түбәндәге проблемалары бар:

1) норматив-хокукый базаның камил булмавы, салым салу системасын гадиләштерү һәм оптимальләштерү кирәклегә;

2) бер яктан, ресурслардан ирекле файдалану мөмкинлегә бирә торган, ә икенче яктан – база белемнәрен ала алырлык эш башлаучы эшкуарларны комплекслы озата баруның житешсезлегә;

3) югары ставкалар һәм, кагыйдә буларак, залог белән житәрлек тәэмин ителмәү аркасында әйләнеш капиталын тулыландыруга банк кредитларыннан файдалану мөмкинлегә житмәү;

4) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының күп кенә житәкчеләренең, шулай ук шәхси эшкуарларның хокукый, финанс, салым законнары мәсьәләләрендә әзерлек дәрәжәсенең түбән булуы;

5) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының кече һәм урта эшкуарлар тарафыннан базар әйләнешенә жәлеп ителергә мөмкин булган ресурслар, шул исәптән эре предприятиеләрнең производство майданнарының һәм технологик жиһазларының артып китүе турындагы мәгълүматка керүенең чикләнүе;

6) кече һәм урта эшкуарлык субъектларыннан социаль проблемаларны хэл итү һәм, беренче чиратта, халыкны эш белән тәэмин итү өчен житәрлек файдаланмау;

7) бизнес – инициативаларның саны житәрлек түгел;

8) бизнесны стимуллаштыру инструментларының саны житәрлек түгел.

Үткәрелгән сораштыруларга караганда, эшмәкәрләрнең финанс ресурсларына керү проблемасы әһәмияте буенча беренче урында тора.

Моңа бәйле рәвештә кече һәм урта бизнеска региональ һәм дәүләт ярдәме системасы белән кече һәм урта эшкуарлыкка комплекслы муниципаль ярдәм системасын булдыру зарур.

Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләгәндә фермер хужалыкларын үстерүгә, авыл туризмын үстерүгә һәм эшкәртү производстволарына күбрәк игътибар бирергә кирәк.

Авыл жирлекләрендә халыкны эш белән тәмин итү мәсьәләсе кискен тора. Халыкның үз бизнесында үзмәшгульлеген тәмин итү эшсезлек проблемаларын хәл итүнең һәм төбәкнең кеше капиталы потенциалын гамәлгә ашыруның мөһим чыганагы булып тора.

2020 - 2025 елларга әлеге программаны эшләү һәм эшкуарлыкны үстерү буенча бурычларны программа-максатчан ысул белән хәл итү зарурлыгы берничә объектив факторга бәйле:

1) программа максатларының һәм бурычларының социаль-икътисадый үсеш фаразлары һәм программалары, Алабуга муниципаль районы һәм Поспелово авыл жирлеге норматив актларында билгеләнгән өстенлекле бурычлар белән килештерелү зарурлыгы;

2) кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү сәясәтен гамәлгә ашыру чараларының булмавы;

3) эшсезлекнең үсүенә бәйле социаль-икътисадый вазгыятьнең катлаулылыгы;

4) Татарстан Республикасының төрле шәһәрләрендә кече эшкуарлыкка ярдәм итүнең һәм аны үстерүнең муниципаль максатчан программаларын гамәлгә ашыруда булган уңай тәҗрибә.

Әлеге Программа Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының 2025 елга кадәр һәм киләчәктә 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үсеш стратегиясе максатларына һәм бурычларына туры килә (Алабуга муниципаль районы Советының 13.09.2016 № 90 карары белән расланган).

Программа чаралары Поспелово авыл жирлегенә төп стратегик максатына ирешергә мөмкинлек бирәчәк – административ киртәләрне киметү, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү исәбенә бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру.

Ачыкланган проблемаларны кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары ресурсларын жәлеп итеп, федераль, региональ һәм муниципаль хакимият органнары мөмкинлекләренән файдаланып, системалы якын килү кысаларында гына хәл итәргә мөмкин. Яшьләргә эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү, кадрлар потенциалын саклап калу өчен тулаем регион һәм аерым муниципаль берәмлекләр дәрәжәсендә кадрлар әзерләүнең комплекслы программасын гамәлгә ашырырга кирәк.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының һәм хакимият органнарының ресурсларын һәм мөмкинлекләрен берләштерү кече һәм урта бизнес өчен актуаль булган проблемаларны комплекслы хәл итәргә һәм икътисадның бу секторын үстерүне тәмин итәргә мөмкинлек бирә.

Кече һәм урта эшмәкәрлек проблемаларын нәтиҗәле хәл итү өчен бер үк вакытта комплекслы якын килү кирәк.

озак сроклы финанс ресурслары алуда, кадрлар эзерлөүдә, эш башлаучы эшкуарларны майданнар һәм старт капиталы белән тәэмин итү мәсьәләләрен хәл итүдә ярдәм күрсәтүне тәэмин итә. Элеге Программа шундый комплекслы алымны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән дә инде.

Күрсәтелгән проблемаларны программ-максатчан ысуллар белән хәл итү зарурлыгы «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 24.07.2007 № 209-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән. Программа күрсәтелгән закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатыннан эшләнгән һәм регионда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп чараларын тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаның Максаты – финанс ресурсларыннан файдалануны киңәйтү, КУЭ муниципаль ярдәме инфраструктурасын үстерү исәбенә конкурентлык мохите булдыру өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүгә ярдәм итү.

Программаның Бурычлары:- муниципаль берәмлектә эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохит булдыру;

икътисадый актив эшкуарлар сыйныфын булдыруга ярдәм итү;

- кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;

- кече һәм урта эшкуарларның кирәкле ресурсларга (жир, биналар, электр/газ/жылылык/сууткәргеч челтәрләргә тоташтыру, жиһазлар, мөлкәт һ. б.), шул исәптән нәтижәсез файдаланыла торган муниципаль мөлкәткә керү системасын яхшырту;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру;

- жирле бюджетның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары түлэгән салымнарның өлешен арттыру;

- район икътисадында эшләүчеләрнең гомуми санында Кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүчеләрнең өлешен арттыру;

Программаны гамәлгә ашыру 2019-2027 еллар дәвамында гамәлгә ашырылачак, программаны гамәлгә ашыру чорында мәгълүмати һәм матди ресурсларны берләштерү, үсеш нокталарын һәм өстенлекле юнәлешләрне билгеләү, хокукый актларга төзәтмәләр кертү, программаны нәтижәле гамәлгә ашыруга комачаулый торган административ киртәләрне бетерү гамәлгә ашырылачак, шулай ук программаның төп чараларын гамәлгә ашыру, кече һәм урта бизнеска ярдәм итү инфраструктурасын булдыру, керү мөмкинлеген киңәйтү гамәлгә ашырылачак. кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм мәгълүмат ресурсларына.

Программаның төп чараларына Характеристика

Программа чаралары программаның төп максатыннан һәм бурычларыннан чыгып билгеләнә. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү нигезендә аның субъектларының мөрәжәгать итү тәртибе ята. Мөрәжәгатьләрне карау вакыты-30 көн, моңа расланган административ регламентлар нигезендә дәүләт

яисә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы гаризаны карау очраклары керми.

Программа чаралары түбәндәге юнәлешләр буенча структуралаштырылды:

1. Эшқуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохитне өйрәнү һәм булдыру.

Әлеге чаралар төркеме маркетинг тикшеренүләре уздыруны, шулай ук кече һәм урта бизнес үсешен мониторинглауны һәм анализлауны күздә тоту, шул исәптән:

1) кече һәм урта эшқуарлык субъектларының социаль-иқтисадый үсешен анализлау һәм фаразлау;

2) эшқуарлыкны үстерү мониторингы;

3) муниципаль берәмлекнең кече һәм урта эшқуарлык субъектлары реестрын төзү;

4) Кече эшқуарлыкка муниципаль ярдәм өлешендә норматив хокукый актларны мониторинглау;

5) эшқуарларның эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда килеп чыга торган қыенлықларны, шулай ук административ киртәләрне мониторинглау;

6) муниципаль берәмлек предприятиеләрендә файдаланылмый торган житештерү мәйданнарының мәғълүмат базасын мониторинглау;

7) урта һәм кече эшқуарлык өлкәсендә маркетинг тикшеренүләре үткәрү;

8) халыкны көнкүреш хезмәтләре белән тәмин итүне анализлау, халыкның әлеге төр хезмәтләр белән тәмин ителешен арттыру эшләрен оештыру.

Әлеге төркем чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәге төп нәтижәләргә ирешү планлаштырыла:

1) кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүне тоткарлый торган проблемаларны һәм киртәләрне ачыклау;

2) норматив хокукый актларны актуальләштерү;

3) административ киртәләрне киметү;

4) муниципаль берәмлек товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә ихтыяжны билгеләү.

2. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына жир-мөлкәт ярдәме күрсәтү

Кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын барлыкка китерүче КУЭ субъектларына һәм оешмаларга мөлкәти ярдәм күрсәтү «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 21.01.2010 ел, №7-ТРЗ ТР Законы нигезендә түләүле һәм түләүсез нигездә яисә ташламалы шартларда муниципаль мөлкәт, шул исәптән жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, торақ булмаган биналар, жиһазлар, кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын барлыкка китерүче КУЭ субъектларына һәм оешмаларга тапшыру һәм (яисә) файдалану өчен билгеләнгән машиналарны, механизмнарны, жайланмаларны, транспорт чараларын, инвентарыны, инструментларны. Бу вакытта әлеге мөлкәт максатчан билгеләнеш буенча файдаланылырга тиеш.

Кече һәм урта эшкуарлыкның инфраструктура объектларынан файдалана алуын тәмин итү максатларында:

- эшкуарларга биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль мөлкәт (шул исәптән жир кишәрлекләре) исемлеген төзәргә (исемлеккә кертелгән мөлкәт КУЭ проектларын финанслауга кредит ресурсларын жәлеп итү өчен залог фонды буларак файдаланылырга мөмкин).

- муниципаль мөлкәтне, шул исәптән жир кишәрлекләрен кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру тәртибен эшләргә. Әлеге тәртип килешү белән билгеләнә һәм Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының жир-мөлкәт палатасы тарафыннан башкарыла.

Әлеге процедура авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан эшкуар гаризасы нигезендә оештырыла.

3. Кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм

Кече эшмәкәрлек субъектлары һәм кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасы кадрларын әзерләү, яңадан әзерләү, аларның квалификациясен күтәрү түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру аша планлаштырыла:

- семинарлар, конференцияләр оештыру һәм үткәрү;
- өлкән мәктәп укучылары өчен кызыксыну буенча түгәрәкләр оештыру; кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмати маддәләрне ММЧда урнаштыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен мәгълүмати материаллар эшләү һәм әзерләү.

4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты белән килештереп, Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе, АСР эшкуарлар советы белән килештереп гамәлгә ашырыла.:

- 1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый мәгълүмат бирү;
- 2) Татарстан Республикасы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын хокукый яклауга бәйле мәсьәләләр буенча махсулаштырылган әдәбият бастырып чыгару;
- 3) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм күрсәтү өчен конкурс нигезендә оешмаларны, индивидуаль эшкуарларны, адвокатларны жәлеп итү;
- 4) хокукый ярдәм буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты, Алабуга муниципаль районы жир-

мөлкәт палатасы, Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы белән килештереп, Яр Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, Ассоциация белән килештереп гамәлгә ашырыла. ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре, ТР Инвестицион үсеш агентлыгы:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына үз эшчәнлекләренә төрле мәсьәләләр буенча консультацияләр бирү;

2) консультация ярдәме буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Хокук саклау һәм контроль органнарының санкцияләнгән тикшерүләренә бәйле шикәятләренә эшкуарлар югарырак инстанцияләргә мөстәкыйль рәвештә җибәрә.

5. Пропаганда, популярлаштыру, эшкуарлык эшчәнлегенә мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм авыл җирлеге башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), жир-мөлкәт Палатасы (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) тарафыннан шәһәрнең сәүдә-сәнәгать палатасы вәкиллеге белән берлектә гамәлгә ашырылачак. Яр Чаллы һәм «Закамье» регионы (киләшү буенча), «Бизнес-инкубатор г. Алабуга» (киләшү буенча), Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы (киләшү буенча) һәм башка оешмалар тарафыннан:

1) кече һәм урта эшкуарлык проблемаларын яктыртуда махсуслашкан вакытлы басмалар чыгаруны оештыру һәм аларга ярдәм итү, аларны куллану тәртибе турында федераль, региональ һәм муниципаль норматив хокукый актлар бастырып чыгару;

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын мәгълүмат белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар;

3) Алабуга муниципаль районының рәсми сайтының интернет-ресурсыннан файдалану.

6. Реклама-күргәзмә эшчәнлеге

Әлеге чаралар блогы КУЭ субъектларының конкурентлык сәләтен арттыруга, шул исәптән КУЭ субъектлары продукциясен алга этәрүгә юнәлдерелгән.:

- ярминкәләрдә, конгрессларда, күргәзмәләрдә һәм форумнарда катнашу.

Күрсәтелгән чаралар йомгаклары буенча:

кече һәм урта эшкуарлык субъектларының күргәзмә-ярминкә эшчәнлегендә катнашуына һәм төбәкара багланлыларны үстерүгә ярдәм итү.

7. Өстенлекле юнәлешләргә ярдәм

- 1) Програмада КУЭ субъектларына түбәндәге юнәлешләр буенча ярдәм күрсәтү карала:
- 2) 1) авыл хужалыгы;
- 3) 2) социаль өлкә (туризм, халыкка көнкүреш һәм социаль хезмәт күрсәтүләр);
- 4) 3) Халык сәнгать кәсепләре һәм һөнәрләре.

7.1. Поддержка субъектов малого и среднего предпринимательства в области народных художественных промыслов, декоративно-прикладного искусства и ремесел

Халык сәнгать һөнәрләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга ярдәм күрсәтү авыл жирлеге башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) белән килештереп, Алабуга муниципаль районы белән килештереп гамәлгә ашырыла. Дәүләт тарихи-архитектура һәм сәнгать музей-тыюлыгы, Чаллы шәһәре һәм «Кама аръягы» төбәге Сәүдә-сәнгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы " ДБУ, Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре Ассоциациясе һәм Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы:

- 1) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан халыкның сәнгать кәсепләрен, декоратив-гамәли сәнгәтен һәм һөнәрләрен торгызу һәм үстерү өчен уңай шартлар тудыру;
- 2) сәнгатьнең декоратив-гамәли төрләре һәм һөнәрләр буенча мастер-класслар үткәреп остаханәләрен үстерү;
- 4) халык сәнгать кәсепләре, декоратив-гамәли сәнгать һәм һөнәрчелек өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына бизнес-проектларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү;
- 5) халык сәнгать кәсепләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектлары күргәзмәләрендә катнашу;
- 6) халык сәнгать кәсепләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Өлеге чаралар муниципалитетның халык кәсепләрен яңартуга һәм модернизацияләүгә, сувенир продукциясен таратуга, яңа кече һәм урта предприятиеләр булдыруга, эш урыннары санын арттыруга ярдәм итәчәк.

7.2. Авыл хужалыгы эшчәнлегә өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм

Авыл хужалыгы житештерүе өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү авыл жирлеге башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар

советы (килешү буенча) тарафыннан Яр Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Бизнес-инкубатор г. "Алабуга" » Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре Ассоциациясе, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы һәм башка оешмалар тарафыннан «авыл хужалыгын үстерү турында " 29.12.2006 № 264-ФЗ Федераль законда билгеләнгән таләпләр нигезендә, түбәндәгечә: :

1) матди-техник базаны, житештерү һәм социаль инфраструктураны үстерү һәм ныгыту, вак товар житештерүнең нәтижәлелеген һәм керемлелеген арттыру өчен шартлар булдыруга юнәлдерелгән субсидияләр, кредитлар, инвестиция тәэмин ителеше алуга ярдәм итү;

2) төзелмәләре, корылмаларны, торак булмаган биналарны, жиһазларны, машиналарны, транспорт чараларын законнарда билгеләнгән тәртиптә түләүле нигездә яисә ташламалы шартларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларына тапшыру һәм (яисә) файдалану;

3) муниципаль берәмлек территориясендә авыл хужалыгы продукциясен сату һәм түләүсез нигездә сәүдә урыннары бирү өчен авыл хужалыгы ярминкәләре оештыру.

4) авыл хужалыгы продукциясен сату өчен базарларда сәүдә урыннары алуда эшкуарларга ярдәм итү;

5) авыл хужалыгы продукциясен түләүсез нигездә сату өчен товарлар урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирү;

6) Татарстан Республикасы агросәнәгать паркында жирле товар житештерүчеләрнең авыл хужалыгы продукциясе продукциясен урнаштыруына ярдәм итү;

7) авыл хужалыгы житештерүе өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Әлеге чараларны үтәү нәтижәсендә авыл хужалыгы продукциясен сату күләменең артуы көтелә. Халык сыйфатлы һәм яңа продукцияне түбәнрәк бәяләрдән алачак, чыгарыла торган продукция ассортименты киңәйтеләчәк, эш урыннары саны һәм бюджетка салым керемнәре күләме артчак.

7.3. Социаль эшкуарлыкны үстерү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү (туризм, халыкка көнкүреш һәм социаль хезмәтләр күрсәтү)

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына законнар таләпләре нигезендә ярдәм күрсәтү авыл жирлеге башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (килешү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (килешү буенча) тарафыннан «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре Ассоциациясе, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы һәм башка оешмалар белән берлектә гамәлгә ашырыла. рәвешендә:

1) конкурентлык мохите булдыру;

2) башка чараларны гамәлгә ашыру.

Бу авыл туризмы өлкәсендә халыкка күрсәтелә торган хезмәтләр, көнкүреш хезмәтләре исемлеген киңәйтәргә, шулай ук күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрергә мөмкинлек бирәчәк.

Өлеге чаралар КУЭның яңа субъектларын булдырырга, яңа эш урыннары булдырырга, бюджетка салым кертемнәрен арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Программа чаралары исемлеге 1 нче кушымтада китерелгән.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Финанс, матди-техник, табигать, хезмәт ресурсларына ихтыяж һәм аларны каплау чыганаclarы кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең сайланган юнәлешләре нигезендә билгеләнгән.

Программаны ресурслар белән тәмин итүне авыл жирлеге бюджеты акчалары тәшкит итә.

Бюджет чыганаclarына Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджетында каралган акчалар, шулай ук кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе бюджетыннан конкурс нигезендә бүлеп бирелә торган акчалар керә (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана).

1 нче Таблица.

Финанслау чыганагы	Гомуми сумма, мең сум.	Шул исәптән еллар буенча								
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Федераль бюджет – нибары	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Республика бюджеты – нибары										
Авыл жирлеге бюджеты – барлыгы	9,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Бюджеттан тыш чыганаclar-барлыгы										
ТМП чаралары										
Барлыгы:	9,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

4.Механизм реализации Программы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү-төрле дәрәжәдәге идарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган һәм программаны эшләтеп жибәрүне, эш барышын тикшереп торуны һәм анализлауны, кирәк булганда программаны төзәтүне, гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижәләрен анализлауны һәм бәяләүне тәмин итәргә тиешле координацияләнгән гамәлләр жыелмасы ул.

Программа төп юнәлешләр нигезендә чаралар үткәрү юлы белән гамәлгә ашырыла. Программаны үтәүче чараларны вакытында һәм тулысынча үтәү өчен жаваплы.

Программаны гамәлгә ашыруны Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты (киләшү буенча) һәм Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүче инфраструктура оешмалары һәм барлык кызыксынган яклар вәкилләре белән берлектә координацияли.

Программаны гамәлгә ашыру һәр чараны мониторинглауны һәм аның үтәлеше дәрәжәсенә программаның үзара бәйле башка чараларына йогынтысын бәяләүне күздә тотта.

Программаны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нигезендә аны актуальләштерүнең үзгәрү сәбәпләре булырга мөмкин:

- яңа чаралар кертү кирәклегә турында Карар кабул итү яисә актуальлеген югалткан чараларны төшереп калдыру;

- узган чорда территориянең социаль-иқтисадый үсеше йомгакларыннан чыгып, индикаторларның һәм күрсәткечләрнең планлы күрсәткечләрен янадан карау.

Программаны гамәлгә ашыру, тиешле боерык бирү документларын эзерләү һәм кабул итү белән оператив идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты ведомствосына карый(киләшү буенча). Программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллык аналитик мәгълүмат төзү, шулай ук тиешле төзәтмәләр кертү буенча тәкъдимнәр эзерләү шулай ук Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты карамагына керә.

Башкаручылар хисап чорыннан соң килә торган айның 25 нче числосына кадәр квартал саен Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына муниципаль программаны эзерләү һәм гамәлгә ашыру, шулай ук финанс чараларыннан файдалануның нәтижәләгә турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат жиберәләр.

Программаны гамәлгә ашыру эшләренең барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижәләгә турындагы мәгълүмат жирлек башкарма комитеты тарафыннан ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына тапшырыла.

5. Программаның социаль-иқтисадый һәм экологик нәтижәләгә бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2019 - 2027 елларга тупланма йомгак белән түбәндәге күрсәткечләргә ирешү күздә тотыла:

- тулаем алганда кече һәм урта предприятиеләр санын арттыру;

- кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче халык санын арттыру;

- шәхси эшмәкәрләр санын арттыру;

- кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең уртача айлык хезмәт хакы дәрәжәсен арттыру;

- авыл жирлегә бюджетында кече һәм урта эшкуарлык субъектларыннан салымнар һәм башка түлүүләрнең чагыштырма күләмен арттыру.

Программаны гамэлгэ ашыру нәтижәсендә барлыкка киләчәк социаль һәм икътисадый нәтижәләр Алабуга муниципаль районының Поспелово авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсешенә уңай йогынты ясячак.

Бюджет акчаларын тотуның нәтижәлелеген бәяләү программаның максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрен куллану нигезендә үткәреләчәк. Нәтижәлелек дигәндә программаны гамэлгэ ашыру исәбенә планлаштырылган күрсәткечкә ирешү дәрәжәсе аңлатыла, ул күрсәткечләренең факттагы әһәмиятен аларның пландагы күрсәткечләре белән чагыштыру юлы белән үлчәнә.

Программа чараларын гамэлгэ ашыру тискәре экологик нәтижәләргә китермәячәк.

«2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районының «Поспелово авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү» программасының максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм программа чаралары буенча финанслау

Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чараларның үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның кыйммәтләре									Финанслау чыганагы	Финанслау, мең сумнарда								
				2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел		2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Максат исеме: Алабуга муниципаль районының икътисадый һәм социаль бурычларын хәл итүгә кече һәм урта эшқуарлыкның керткән өлешен арттыру нигезендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларының тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру.																						
Бурыч исеме: эшқуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохитне өйрәнү һәм формалаштыру.																						
АСР предприятиеләре тарафыннан чыгарыла торган продукция һәм күрсәтелә торган хезмәтләр буенча мәгълүмати база булдыру	Алабуга муниципаль районы башкарма комитеты (киләшү буенча)	2019-2027 гг.	Чыгарыла торган продукция төрләре буенча запрослар саны	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Финанслаудан башка	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Бурыч исеме: кадрлар эзерләү, яңадан эзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү

Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары өчен мәгълүмати материаллар эшләү һәм эзерләү	Авыл жирлеге башкарма комитеты АСР Башкарма комитеты(килешү буенча), эшқуарлар советы (килешү буенча) Алабуга муниципаль районы башкарма комитеты (килешү буенча),	2019-2027гг	Бизнес алып баруның актуаль мәсьәләләре буенча мәгълүмати-методик материаллар саны,	2	3	3	3	1	1	1	1	1	СП бюджеты	1,0	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Бурыч исеме: кече һәм урта эшқуарлык субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү

Эшқуарлық эшчәндәге нигезләре буенча индивидуаль консультациялар уздыру	Авыл жирлеге башкарма комитеты Алабуга муниципаль районы башкарма комитеты (киләшү буенча),	2019-2027 гт.	Кече һәм урта эшқуарлық субъектлары саны, ярдәм күрсәтү, азык-төлек	1	9	11	11	1	1	1	1	1	1	1	Финанслау дан башка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Бурыч исеме: өстенлекле юнәлешләргә ярдәм итү																									
Товарлар, эшлар һәм хезмәт күрсәтүләре сагу базарын киңәйтү максатларында жирлекнең кече һәм урта эшқуарлық субъектларының күргәзмәләрдә һәм ярминкәләрдә катнашуга жәлеп итү	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2020-2027 гт.	Ярминкәләрдә катнашучы кече һәм урта эшқуарлық субъектлары саны,	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Финанслау дан башка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

КУЭ субъектлары на ярдәм итү мәсьәләләре буенча киңәшмәләр оештыру	Авыл жирлеге башкарма комитеты Авыл хужалыгы идарәсе (киләшү буенча)	2020-2027гг	Киңәшмәләр саны, бердәмлек	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Финанслау дан башка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дәүләт ярдәме программала рында катнашу өчен КУЭ һәм шәхси ярдәмче хужалык субъектлары н жалеп итү	Авыл жирлеге башкарма комитеты Авыл хужалыгы идарәсе (киләшү буенча)	2020-2027 гг	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны, ярдәм күрсәтү, азык-төлек	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	Финанслау дан башка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Халыкның якланмаган катламнарын а, эшсезләргә бизнес алып баруның перспективалылыгы турында мәгълүмат бирү буенча эш алып бару	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2020-2026 гг	Ярдәм алучылар саны, бердәмлек	2	2	2	2	5	5	5	5	5	5	Финанслау дан башка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

НИБАРЫ:															1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
шул исәптән																							
Федераль бюджет															-	-	-				-	-	
республика бюджеты															-	-	-				-	-	-
Авыл жирлеге бюджеты															1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
бюджеттан тыш чыганақлар СМН акчалары исәбеннән																							